

Warszawa, dnia 6 lutego 2015 r.

Poz. 187

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 27 stycznia 2015 r.

**w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**

Na podstawie art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 1438) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i sposoby realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, w tym warunki i tryb udzielania wsparcia dla przedsięwzięć realizowanych w ramach tych zadań.

§ 2. 1. Agencja udziela pomocy finansowej z przeznaczeniem na:

- 1) realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej, przetwórstwie produktów rolnych, przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków oraz w rybactwie śródlądowym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471, z późn. zm.¹⁾);
- 2) tworzenie lub powiększenie gospodarstw rolnych przez młodych rolników, o których mowa w art. 2 pkt 34 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 702/2014”;
- 3) wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę, w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich;
- 4) zbiór, transport i unieszkodliwianie padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 5) kształcenie mieszkańców wsi uprawnionych do otrzymania pożyczek i kredytów studenckich na zasadach określonych w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich;
- 6) realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi i przetwórstwa produktów rolnych lub w zakresie objętym działem administracji rządowej – rybołówstwo.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4 oraz w § 6, jest udzielana podmiotom, które nie są przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 14 rozporządzenia nr 702/2014.

3. Wykaz działalności w zakresie rolnictwa, przetwórstwa produktów rolnych, przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego objętych pomocą, o której mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 6, jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 200, poz. 1322 oraz z 2013 r. poz. 628 i 1158.

§ 3. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polega na:

- 1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji;
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, jest udzielana na warunkach określonych w:

- 1) art. 14 rozporządzenia nr 702/2014 – na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej;
- 2) art. 17 rozporządzenia nr 702/2014 – na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych;
- 3) przepisach Unii Europejskiej dotyczących udzielania pomocy państwa w zakresie rybołówstwa i akwakultury – na realizację inwestycji w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków lub w rybactwie śródlądowym.

3. Pomoc udzielana na warunkach, o których mowa w ust. 2, jest udzielana również dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26 rozporządzenia nr 702/2014.

4. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegająca na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, udzielana wyłącznie na zakup użytków rolnych ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1408/2013”, oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

5. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegającej na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, jest dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego planu inwestycji.

6. Zakres inwestycji, na które jest udzielana pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

7. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 4 oraz § 8 ust. 2 pkt 1, nie może przekroczyć:

- 1) na gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej:
  - a) 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego,
  - b) 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego, jeżeli inwestycja jest realizowana przez młodego rolnika, o którym mowa w art. 2 pkt 34 rozporządzenia nr 702/2014, lub producenta rolnego, u którego obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego z tytułu nabycia gospodarstwa rolnego powstał nie wcześniej niż 5 lat przed dniem złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego,
  - c) 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego, jeżeli inwestycja jest realizowana w dziale specjalnym produkcji rolnej lub w gospodarstwie rolnym:
    - położonym na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub
    - w celu poprawy stanu środowiska naturalnego lub poprawy warunków dotyczących dobrostanu zwierząt wykraczających poza wymagania określone w tym zakresie w przepisach Unii Europejskiej;
- 2) w przetwórstwie produktów rolnych – 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego;
- 3) w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków lub w zakresie rybactwa śródlądowego – 40% kwoty udzielonego kredytu bankowego.

8. Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, polegającą na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych nie mogą przekroczyć:

- 1) 80% wartości nakładów na realizację inwestycji w gospodarstwie rolnym i nie mogą wynosić więcej niż 5 mln zł;
- 2) 70% wartości nakładów na realizację inwestycji i nie mogą wynosić więcej niż:
  - a) 8 mln zł – w dziale specjalnym produkcji rolnej lub w zakresie rybactwa śródlądowego,
  - b) 16 mln zł – w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.

9. Kwoty kredytów bankowych, o których mowa w ust. 8, mogą być udzielane temu samemu podmiotowi, bez względu na liczbę realizowanych inwestycji, do wysokości:

- 1) 5 mln zł – w gospodarstwach rolnych;
- 2) 8 mln zł – w działach specjalnych produkcji rolnej lub w zakresie rybactwa śródlądowego;
- 3) 16 mln zł – w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków.

10. W przypadku podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty, o której mowa w ust. 8 i 9, jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.

11. Oprocentowanie kredytów bankowych, o których mowa w ust. 8, może być zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR ustalana dla pożyczek na rynku międzybankowym udzielanych na okres 3 miesięcy (WIBOR 3M), zaokrąglona do drugiego miejsca po przecinku, powiększona nie więcej niż o 2,5 punktu procentowego.

12. Przy ustalaniu wysokości oprocentowania stosuje się stopę referencyjną WIBOR 3M, ogłaszaną na ostatni dzień roboczy drugiego miesiąca kwartału, która podlega zmianom w okresie kredytowania zgodnie z wysokością stopy referencyjnej WIBOR 3M ogłaszaną w ostatnim dniu roboczym drugiego miesiąca poprzedzającego każdy następny kwartał.

13. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,67 oprocentowania obliczonego zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3% – w wysokości tego oprocentowania;
- 2) Agencję – w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż łączna wysokość pomocy obliczonej zgodnie ze sposobem określonym w ust. 7.

§ 4. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jest udzielana na warunkach określonych w art. 18 rozporządzenia nr 702/2014 i polega na:

- 1) częściowej spłacie kapitału kredytu bankowego przeznaczonego na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych;
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych.

2. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jest:

- 1) dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego planu inwestycji, którego realizacja powinna rozpocząć się w okresie 9 miesięcy od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego;
- 2) posiadanie kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa potwierdzonych odpowiednim świadectwem lub dyplomem.

3. Osobie nieposiadającej kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa może być udzielona pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jeżeli zobowiąże się do uzyskania, w okresie 3 lat od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego, kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa. Oświadczenie o sposobie uzyskania kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa sporządza się i składa na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

4. Plan inwestycji, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, powinien zawierać:

- 1) opis sytuacji gospodarstwa rolnego przed uzyskaniem pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, i opis przewidywanej sytuacji gospodarstwa rolnego po jej uzyskaniu;
- 2) opis działań, które będą podejmowane na nabytych użytkach rolnych;
- 3) wskazanie powierzchni użytków rolnych, na których będzie prowadzona produkcja rolna po powiększeniu powierzchni gospodarstwa rolnego, albo wskazanie powierzchni nowo utworzonego gospodarstwa rolnego, która nie może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w danym województwie ogłoszona na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 4) zobowiązanie, że kredytobiorca stanie się aktywnym zawodowo rolnikiem, o którym mowa w art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), w terminie 18 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.

5. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, nie może przekroczyć 60% kwoty udzielonego kredytu bankowego i nie może być wyższa niż równowartość w złotych kwoty 70 tys. euro, przeliczonej według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego ustalonego na dzień udzielenia pomocy.

6. Kwota pomocy, o której mowa w ust. 5, polegająca na częściowej spłacie kapitału kredytu bankowego jest wypłacana w dwóch ratach, przy czym:

- 1) pierwsza rata w wysokości 80% kwoty tej pomocy jest wypłacana po przedstawieniu dowodów wpłat za zakupione użytki rolne wraz z aktem notarialnym lub prawomocnym postanowieniem sądu o przysądzeniu własności albo wraz z prawomocnym postanowieniem organu egzekucyjnego o przyznaniu własności, potwierdzającym nabycie tych użytków rolnych;
- 2) druga rata jest wypłacana po 5 latach od dnia zawarcia umowy kredytu bankowego, chyba że kredyt został wcześniej spłacony.

7. Kwoty kredytów bankowych z częściową spłatą kapitału przeznaczone na sfinansowanie części kosztów zakupu użytków rolnych nie mogą przekroczyć 90% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i nie mogą wynosić więcej niż 5 mln zł.

8. Wykaz kierunków studiów wyższych i zawodów w zakresie rolnictwa oraz rodzaje dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, polega na:

- 1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów, o których mowa w pkt 1.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jest udzielana:

- 1) zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – w przypadku gdy szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo
- 2) na warunkach określonych w art. 25 rozporządzenia nr 702/2014 – w przypadku gdy szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód:
  - a) wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1, lub gdy szkoda przekracza kwotę 1050 zł – w przypadku szkód w środku trwałym,
  - b) wystąpiły w danym roku kalendarzowym co najmniej dwukrotnie w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej i wynoszą łącznie powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej, o której mowa w pkt 1.

3. Pomoc udzielana na warunkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, jest udzielana również dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26 rozporządzenia nr 702/2014.

4. Średnia roczna produkcja rolna, o której mowa w ust. 2, jest ustalana na podstawie danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wielkość prowadzonej produkcji rolnej w danym gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, a w przypadku braku takich danych lub dokumentów – na podstawie danych o średniej wielkości produkcji rolnej publikowanych przez jednostki doradztwa rolniczego, urzędy statystyczne lub Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy.

5. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jest dołączenie przez wnioskodawcę do wniosku o udzielenie kredytu bankowego protokołu oszacowania szkód zawierającego określenie zakresu i wysokości szkód oszacowanych przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, przy czym w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z ust. 2 pkt 2, wojewoda potwierdza wystąpienie szkód, sporządzając adnotację na tym protokole.

6. W przypadku gdy gospodarstwo rolne jest położone na obszarze co najmniej dwóch województw, w których wystąpiły szkody, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, lub dział specjalny produkcji rolnej jest prowadzony na obszarze co najmniej dwóch województw, w których wystąpiły takie szkody, komisja powołana przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce położenia największej części tego gospodarstwa lub obszaru, na którym jest prowadzony dział specjalny produkcji rolnej, sporządza protokół zbiorczy zawierający określenie zakresu i wysokości szkód, uwzględniający dane zawarte w protokołach oszacowania szkód, o których mowa w ust. 5, przedłożonych przez producenta rolnego w terminie umożliwiającym komisji przekazanie wojewodzie protokołu zbiorczego zgodnie z ust. 7 pkt 3.

7. Komisja, o której mowa w ust. 5:

- 1) składa się co najmniej z 3 osób, w tym 1 przedstawiciela ośrodka doradztwa rolniczego oraz 1 przedstawiciela izby rolniczej, mających wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie rolnictwa, ekonomiki rolnictwa lub rybactwa, z tym że w przypadku szacowania szkód w budynkach lub budowlach służących do prowadzenia działalności rolniczej co najmniej 1 osoba wchodząca w skład komisji powinna mieć wykształcenie lub doświadczenie zawodowe w zakresie budownictwa;
- 2) dokonuje oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód, nie później jednak niż:
  - a) do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji albo
  - b) w terminie do 3 miesięcy od wystąpienia gradu, deszczu nawalnego, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny – w przypadku szkód w środku trwałym, albo
  - c) w terminie do 12 miesięcy od ustąpienia wody umożliwiającego komisji rozpoczęcie szacowania szkód – w przypadku szacowania szkód w budynkach lub drzewach owocowych spowodowanych przez powódź, albo
  - d) do dnia 31 października danego roku, jeżeli ujemne skutki przezimowania wystąpiły do dnia 30 kwietnia tego roku albo do dnia 31 października roku następującego po roku, w którym w grudniu wystąpiły ujemne skutki przezimowania – w przypadku szacowania szkód w drzewach owocowych spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania;
- 3) składa w terminie 30 dni od dnia oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, protokół oszacowania szkód wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce wystąpienia tych szkód, a w przypadku protokołów zbiorczych, o których mowa w ust. 6, w terminie 45 dni od dnia oszacowania szkód.

8. Protokół oszacowania szkód zawiera:

- 1) imiona i nazwiska członków komisji;
- 2) datę oszacowania szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 3) imię i nazwisko, adres i miejsce zamieszkania albo nazwę, adres i siedzibę producenta rolnego, albo adres i miejsce położenia gospodarstwa rolnego lub prowadzenia działu specjalnego produkcji rolnej oraz numer identyfikacyjny producenta rolnego nadawany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności – jeżeli został nadany;
- 4) informację o powierzchni gospodarstwa rolnego, w tym powierzchni upraw rolnych w dniu wystąpienia szkód;
- 5) informacje o zakresie i wysokości szkód w uprawach, zwierzętach gospodarskich, rybach lub środkach trwałych;
- 6) informację o kosztach, które nie zostały poniesione ze względu na wystąpienie szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 7) informację o kwotach uzyskanego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych, zwierząt gospodarskich, ryb lub środków trwałych;
- 8) informację o średniej rocznej produkcji rolnej ustalonej w sposób określony w ust. 4 w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej:
  - a) z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo
  - b) z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji;
- 9) informację o kwocie obniżenia dochodu, o którym mowa w art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014;
- 10) informacje o kosztach poniesionych z tytułu niezebrania plonów w wyniku wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 11) datę wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 12) datę zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 13) czytelne podpisy członków komisji oraz producenta rolnego.

9. Do protokołu może być dołączona dokumentacja fotograficzna szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, potwierdzająca ich zakres.

10. Kwota pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, nie może przekroczyć kwoty stanowiącej różnicę między sumą wysokości poniesionej szkody oszacowanej przez komisję, o której mowa w ust. 5, i kwoty kosztów poniesionych w związku z wystąpieniem szkód a sumą kwoty wypłaconego odszkodowania z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia od ryzyka wystąpienia tych szkód i kwoty kosztów nieponiesionych w związku z wystąpieniem szkód.

11. Łączna wysokość pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, nie może przekroczyć:

- 1) 80% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 albo 80% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014;
- 2) 90% kwoty obniżenia dochodu obliczonego zgodnie z art. 25 ust. 6 rozporządzenia nr 702/2014 albo 90% kwoty szkód w środkach trwałych służących do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014 – dla działów specjalnych produkcji rolnej lub gospodarstw rolnych położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

12. Do ustalania wysokości oprocentowania kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się przepisy § 3 ust. 11 i 12.

13. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone, z zastrzeżeniem ust. 14, przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości:
  - a) 0,5 oprocentowania ustalonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 1,5% – w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji po wystąpieniu szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3, jeżeli w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3,
  - b) 0,67 oprocentowania ustalonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w § 3 ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3%, w wysokości tego oprocentowania – w przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3;
- 2) Agencję – w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż obliczona zgodnie z ust. 11.

14. Wysokość oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę do kredytów bankowych udzielonych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji stanowi różnicę pomiędzy wysokością należnego bankowi oprocentowania i wysokością połowy oprocentowania płaconego przez Agencję stosowanego przy kredytach bankowych, o którym mowa w ust. 13 pkt 1 lit. a, jeżeli w dniu wystąpienia tych szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 6. 1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, polegającej na:

- 1) stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych:
  - a) grupom producentów rolnych wpisanym do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków,
  - b) producentom rolnym na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub udziałów spółek utworzonych na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 866);
- 2) udzielaniu gwarancji lub poręczeń spłaty kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie nabycia udziałów lub akcji, o których mowa w pkt 1.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* i jest udzielana zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) albo rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45) oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Kwoty kredytów bankowych objęte pomocą, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie mogą przekroczyć 80% wartości:

- 1) udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków nabywanych przez grupę producentów rolnych wpisaną do rejestru grup producentów rolnych w rozumieniu przepisów o grupach producentów rolnych i ich związkach, a ich wysokość nie może wynosić więcej niż 5 mln zł;
- 2) udziałów lub akcji spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków lub udziałów spółek utworzonych na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, nabywanych przez producenta rolnego, a ich wysokość nie może wynosić więcej niż 4 mln zł.

4. Do ustalania wysokości kwot, o których mowa w ust. 3, w przypadku grup producentów rolnych wpisanych do rejestru grup producentów rolnych albo producentów rolnych obowiązanych do sporządzania na podstawie odrębnych przepisów skonsolidowanych sprawozdań finansowych, stosuje się przepis § 3 ust. 10.

5. Do ustalania wysokości oprocentowania kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, stosuje się przepisy § 3 ust. 11 i 12.

6. Oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez:

- 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,67 procentowania obliczonego w sposób określony w § 3 ust. 11 i 12, jednak nie mniej niż 3%, a w przypadku gdy oprocentowanie obliczone zgodnie ze sposobem określonym w § 3 ust. 11 i 12 wynosi poniżej 3% – w wysokości tego oprocentowania;
- 2) Agencję – w pozostałej części, jednak dopłata do oprocentowania kredytu bankowego nie może być wyższa niż obliczona zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 2.

7. Kwota kredytów bankowych w wysokości określonej w ust. 3 i 4 oraz w § 3 ust. 9 może być udzielona:

- 1) tej samej grupie producentów rolnych wpisanej do rejestru grup producentów rolnych bez względu na liczbę zaciągniętych przez daną grupę kredytów – do wysokości 16 mln zł;
- 2) temu samemu producentowi rolnemu, bez względu na liczbę zaciągniętych przez tego producenta rolnego kredytów bankowych, prowadzącemu:
  - a) gospodarstwo rolne – do wysokości 5 mln zł,
  - b) dział specjalny produkcji rolnej – do wysokości 8 mln zł.

§ 7. 1. Kredyty bankowe objęte pomocą, o której mowa w § 3–6, są udzielane przez banki w ramach przyznanym tym bankom limitów finansowych.

2. Agencja może zawierać umowy z bankami:

- 1) których kapitał własny jest nie mniejszy niż minimum kapitału własnego wymaganego przy tworzeniu nowego banku;
- 2) które prowadzą działalność na obszarze co najmniej trzech województw.

3. Przepisu ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do banków zrzeszających i banków spółdzielczych zrzeszonych z bankami zrzeszającymi na zasadach określonych w przepisach o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) warunki kredytowania, w tym określenie wysokości opłat i prowizji na rzecz banku związanych z kredytem bankowym, w tym pobieranych od czynności bankowych w okresie kredytowania, których wysokość nie może przekroczyć 2% kwoty udzielonego kredytu;

- 2) szczegółowe warunki stosowania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- 3) terminy powiadamiania o limicie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- 4) sposób i terminy zgłaszania zapotrzebowania i rozliczania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- 5) warunki monitorowania wykorzystania i spłaty kredytu bankowego;
- 6) sposób przeprowadzania przez Agencję i bank kontroli realizacji przez kredytobiorcę umowy kredytu bankowego objętej dopłatą lub częściową spłatą kapitału;
- 7) sposób przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji przez bank umów kredytu bankowego;
- 8) warunki oraz terminy zwrotu Agencji dopłat do oprocentowania kredytów bankowych lub ich części lub kwot na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych, wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję do banku dopłat lub kwot na częściową spłatę kapitału do dnia ich zwrotu na rachunek bankowy Agencji, przez:
  - a) bank – w przypadku udzielenia kredytu bankowego niezgodnie z przepisami rozporządzenia lub postanowieniami umowy albo w przypadku nienależnego pobrania dopłat do oprocentowania tego kredytu lub częściowej spłaty kapitału tego kredytu,
  - b) kredytobiorcę – w przypadku wykorzystania przez niego kredytu bankowego niezgodnie z umową kredytu bankowego lub w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia;
- 9) zobowiązanie banku do zwrotu Agencji kwot otrzymanych dopłat do oprocentowania kredytów bankowych lub kwot na częściową spłatę kapitału kredytów bankowych, wraz z odsetkami, w przypadku odzyskiwania przez bank należności z tytułu wykorzystania przez kredytobiorcę kredytu bankowego niezgodnie z umową kredytu bankowego lub przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych lub ich części, innych obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy z dopłatami lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia, w wysokości proporcjonalnej do odzyskanych należności.

§ 8. 1. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, oraz częściowa spłata kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1:

- 1) nie przysługują do kredytów bankowych udzielanych na zakup użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn, urządzeń, akcji i udziałów, jeżeli umowa jest zawarta między:
  - a) małżonkami,
  - b) rolnikiem a następcą prawnym na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli następcą jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika,
  - c) osobami fizycznymi a spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami lub akcjonariuszami są te osoby,
  - d) spółkami prawa handlowego, w których wspólnikami, akcjonariuszami lub członkami organów są te same osoby;
- 2) nie przysługują w odniesieniu do tej części:
  - a) nabywanych użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych,
  - b) wartości zakupu użytków rolnych określonej w umowie, która przewyższa kwotę stanowiącą iloczyn średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie ustalonej na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego i wielkości powierzchni zakupionych użytków rolnych,
  - c) nabywanych użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty;
- 3) nie przysługują do kredytów bankowych udzielonych na zakup użytków rolnych w celu utworzenia nowego gospodarstwa rolnego o powierzchni mniejszej od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w danym województwie ogłoszonej na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- 4) nie przysługują w przypadku przeniesienia – bez zgody banku – posiadania użytków rolnych, gospodarstw rolnych, innych obiektów lub urządzeń, nabytych za kredyt bankowy objęty dopłatami Agencji lub z częściową spłatą kapitału, jeżeli przeniesienie ich posiadania nastąpiło w okresie kredytowania lub w okresie 5 lat od dnia ich nabycia, a już udzielone podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych.

2. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, nie przysługują na zakup użytków rolnych:

- 1) w części przekraczającej 10% kosztów kwalifikowalnych inwestycji finansowanej z udziałem kredytu bankowego, które zostały określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia, w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem nr 702/2014, albo
- 2) jeżeli pomoc jest udzielona niezgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013.

3. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, § 5 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, oraz częściowa spłata kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1:

- 1) podlegają zwrotowi, a następnie nie przysługują, w tej części, w jakiej kredytobiorca:
  - a) nie zrealizował planu inwestycji lub nie uruchomił działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu bankowego,
  - b) wykorzystał kredyt bankowy niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu bankowego,
  - c) nie udokumentował wydatków poniesionych na cele inwestycyjne fakturą, rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami lub innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
  - d) nie udokumentował wniesienia wkładu własnego zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu bankowego;
- 2) podlegają zwrotowi w całości, a następnie nie przysługują, jeżeli kredytobiorca:
  - a) nie osiągnął jednego z celów wymienionych w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 702/2014, który został wskazany w planie inwestycji i umowie kredytu bankowego – w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1,
  - b) nie wykonał zobowiązania, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 4, a w przypadku kredytobiorcy nieposiadającego w dniu udzielenia kredytu bankowego kwalifikacji zawodowych w zakresie rolnictwa – nie uzyskał ich w okresie 3 lat od dnia udzielenia kredytu bankowego – w przypadku pomocy, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2;
- 3) nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
  - a) trwałego zaprzestania przez kredytobiorcę prowadzenia działalności, na którą został zaciągnięty kredyt przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu bankowego i odsetek,
  - b) zmiany przez kredytobiorcę w okresie kredytowania kierunku produkcji rolnej lub działu specjalnego produkcji rolnej, bez uzyskania zgody banku udzielającego kredytu bankowego.

4. Przepisów ust. 3 pkt 1 lit. a i pkt 2 lit. b nie stosuje się, w przypadku gdy:

- 1) plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn niezależnych od producenta rolnego;
- 2) młody rolnik nie uzyskał kwalifikacji zawodowych z przyczyn od niego niezależnych.

5. Kwota dopłat, o której mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, § 5 ust. 1 pkt 1 i § 6 ust. 1 pkt 1, lub kwota na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, jest określana w umowie zawartej między bankiem udzielającym kredytu bankowego a kredytobiorcą i stanowi kwotę ekwiwalentu dotacji brutto w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

§ 9. 1. Warunkiem udzielenia gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2, § 4 ust. 1 pkt 2 i § 6 ust. 1 pkt 2, jest:

- 1) złożenie, za pośrednictwem banku, z którym Agencja zawarła umowę, wniosku o udzielenie gwarancji lub poręczenia, sporządzonego na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej;
- 2) zawarcie warunkowej umowy kredytu bankowego;
- 3) złożenie zaświadczenia o niezaleganiu:
  - a) z płatnościami podatków,
  - b) w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne;

- 4) złożenie dokumentu potwierdzającego formę prawną prowadzonej działalności;
- 5) złożenie sprawozdania finansowego z ostatnich 2 lat obrotowych – w przypadku podmiotu prowadzącego księgi rachunkowe zgodnie z przepisami o rachunkowości;
- 6) złożenie oświadczenia o sytuacji finansowej – na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej – w przypadku podmiotu nieprowadzącego ksiąg rachunkowych.

2. Warunkiem uzyskania gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i § 4 ust. 1 pkt 2, jest dodatkowo przedstawienie planu inwestycji.

3. Warunkiem udzielenia gwarancji lub poręczenia, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, jest:

- 1) złożenie, za pośrednictwem banku, z którym Agencja zawarła umowę, wniosku o udzielenie gwarancji lub poręczenia sporządzonego na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej;
- 2) zawarcie warunkowej umowy kredytu;
- 3) złożenie dokumentów wymienionych w ust. 1 pkt 4–6.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1, jest rozpatrywany w terminie 30 dni od dnia jego złożenia.

5. Gwarancje lub poręczenia, o których mowa w:

- 1) ust. 1 – są terminowe i mogą być udzielane do wysokości:
  - a) 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 2 mln zł – w przypadku gwarancji,
  - b) 60% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 1,5 mln zł – w przypadku poręczenia;
- 2) ust. 3 – są terminowe i mogą być udzielane do wysokości 80% wykorzystanej kwoty przyznanego kredytu bankowego, nie więcej niż 300 tys. zł.

6. Agencja żąda zabezpieczeń udzielonej gwarancji lub poręczenia, a także może żądać poddania się egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

7. Agencja pobiera jednorazowo prowizję z tytułu:

- 1) udzielonej gwarancji – w wysokości do 2% gwarantowanej kwoty kredytu bankowego;
- 2) udzielonego poręczenia – w wysokości do 1% poręczonej kwoty kredytu bankowego.

8. Kwotę pomocy z tytułu udzielonej gwarancji lub poręczenia ustala się zgodnie z przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

9. Łączna kwota udzielonej gwarancji lub poręczenia spłaty kredytu bankowego oraz kwota dopłat do oprocentowania kredytu bankowego lub kwota częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego nie może przekroczyć wysokości pomocy obliczonej zgodnie z § 3 ust. 7, § 4 ust. 5, § 5 ust. 11 i § 6 ust. 2.

§ 10. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, polega na finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie, ponoszonych przez producenta rolnego prowadzącego gospodarstwo rolne lub dział specjalny produkcji rolnej, będącego mikroprzedsiębiorcą, małym albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu załącznika nr 1 do rozporządzenia nr 702/2014.

2. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, jest udzielana producentom rolnym za pośrednictwem podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania lub spalania padłych zwierząt gospodarskich zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanych dalej „podmiotami utylizacyjnymi”, z którymi Agencja zawarła umowę o udzielenie tej pomocy na dany rok.

3. Wypłata środków finansowych podmiotowi utylizacyjnemu, o którym mowa w ust. 2, jest realizowana pod warunkiem dokonania przez podmiot utylizacyjny zgłoszenia unieszkodliwienia padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy lub świnie zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

4. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, jest udzielana do wysokości:

- 1) 100% kosztów zbioru i transportu każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 2) 100% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, podlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289);
- 3) 75% kosztów unieszkodliwienia każdej sztuki padłego zwierzęcia gospodarskiego z gatunku bydło, owce lub kozy, niepodlegającej badaniu w kierunku zakaźnych encefalopatii zwierząt (TSE) zgodnie z przepisami rozporządzenia wymienionego w pkt 2, lub z gatunku świnie lub konie.

5. Kosztem, o którym mowa w ust. 1, jest opłata za usługi świadczone przez podmioty utylizacyjne określone w ust. 2, z tym że dla producentów rolnych będących rolnikami ryczałtowymi w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług – według ceny brutto, a dla pozostałych producentów rolnych – według ceny netto.

6. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, może być udzielona, jeżeli cena usługi wykonanej przez podmiot utylizacyjny za jedną sztukę padłego zwierzęcia gospodarskiego nie przekroczyła:

- 1) w zakresie zbioru i transportu:
  - a) 127,55 zł – w przypadku bydła, owiec, kóz lub koni,
  - b) 114,04 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
  - c) 62,72 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
  - d) 28,51 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
  - e) 5,70 zł – w przypadku świń o masie ciała do 20 kg;
- 2) w zakresie unieszkodliwiania:
  - a) 195,52 zł – w przypadku bydła lub koni mających co najmniej 12 miesięcy życia,
  - b) 58,66 zł – w przypadku owiec lub kóz bez względu na wiek oraz bydła lub koni mających mniej niż 12 miesięcy życia,
  - c) 58,66 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 110 kg,
  - d) 32,26 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 50 do 110 kg,
  - e) 14,66 zł – w przypadku świń o masie ciała powyżej 20 do 50 kg,
  - f) 2,93 zł – w przypadku świń o masie ciała do 20 kg.

7. Umowa, o której mowa w ust. 2, może być zawarta z podmiotem utylizacyjnym, który:

- 1) nie wprowadza do obrotu produktów przetworzonych z zebranych padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie, z wyłączeniem tłuszczów i mączek zwierzęcych wykorzystywanych wyłącznie do spalania oraz pozostałości powstałych w wyniku spalania;
- 2) wykonuje działalność na obszarze co najmniej jednego województwa;
- 3) złożył w formie pisemnej wniosek o jej zawarcie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok, na który ma być udzielona pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 4.

8. Wniosek, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, zawiera wskazanie:

- 1) nazwy, siedziby i adresu wnioskodawcy oraz jego weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego;
- 2) jednostkowych cen oferowanych producentom rolnym, o których mowa w ust. 1, za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 3) obszaru, z którego będą zbierane padłe zwierzęta gospodarskie z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 4) przewidywanej liczby zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie na obszarze, o którym mowa w pkt 3.

9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7 pkt 3, dołącza się wypis z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539).

10. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) warunki, sposób i terminy przekazania przez Agencję środków na finansowanie lub dofinansowanie producentom rolnym, o których mowa w ust. 1, kosztów zbioru, transportu lub unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 2) sposób i terminy rozliczania środków, o których mowa w pkt 1, w tym przekazywania zbiorczych zestawień faktur wystawionych producentom rolnym, o których mowa w ust. 1;
- 3) sposób i terminy przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji udzielonej pomocy;
- 4) ceny jednostkowe netto za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie;
- 5) warunki zwrotu Agencji środków, o których mowa w pkt 1, w przypadku pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem;
- 6) sposób dochodzenia należności z tytułu pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez producentów rolnych, o których mowa w ust. 1, lub podmiot utylizacyjny;
- 7) sposób przekazywania Agencji dokumentów związanych z udzielaniem pomocy w przypadku spraw spornych z producentami rolnymi, o których mowa w ust. 1;
- 8) limit środków na wykonanie usług przez dany podmiot utylizacyjny w ramach danego województwa określony na podstawie wieloletniego planu finansowego Agencji.

§ 11. 1. Pomoc, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 5, polega na udzielaniu poręczeń spłaty kredytów studenckich na zasadach określonych w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

2. Warunkiem udzielenia poręczenia spłaty kredytu studenckiego jest:

- 1) złożenie wniosku o udzielenie poręczenia spłaty kredytu;
- 2) złożenie zaświadczenia o dochodach na osobę w rodzinie;
- 3) zawarcie warunkowej umowy o kredyt studencki;
- 4) złożenie zaświadczenia z urzędu gminy o zamieszkanianiu na obszarze wsi.

3. Poręczenie spłaty kredytu studenckiego może być udzielone do wysokości:

- 1) 80% wykorzystanej kwoty kredytu studenckiego;
- 2) 100% wykorzystanej kwoty kredytu studenckiego – w przypadku poręczenia spłaty kredytu dla studentów o dochodach na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej 1000 zł, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

4. Pierwszeństwo w uzyskaniu poręczenia spłaty kredytu studenckiego mają studenci o dochodach na osobę w rodzinie w wysokości nieprzekraczającej 1000 zł, ustalonych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach o pożyczkach i kredytach studenckich.

§ 12. 1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, polegającej na dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym, jeżeli od takim uboju został powiadomiony powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce dokonania uboju.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, ma charakter pomocy *de minimis* w rolnictwie i jest udzielana do wysokości równowartości 15 000 euro zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana producentom rolnym za pośrednictwem podmiotów utylizacyjnych, z którymi Agencja zawarła umowę o udzielenie tej pomocy na dany rok.

4. Warunkiem udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1, jest przedłożenie podmiotowi utylizacyjnemu, o którym mowa w ust. 3, dokumentów, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.²⁾).

5. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 15 zł za materiały szczególnego ryzyka pochodzące od jednego zwierzęcia poddanego ubojowi w gospodarstwie rolnym.

6. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawiera co najmniej:

- 1) warunki, sposób i terminy przekazania przez Agencję środków na dofinansowanie producentom rolnym kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym;
- 2) sposób i terminy rozliczania środków, o których mowa w pkt 1, w tym przekazywania zbiorczych zestawień faktur wystawionych producentom rolnym, wraz dokumentami, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 3) sposób i terminy przeprowadzania przez Agencję kontroli realizacji udzielonej pomocy;
- 4) ceny jednostkowe netto za wykonanie usług w zakresie zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym;
- 5) warunki zwrotu Agencji środków, o których mowa w pkt 1, w przypadku pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem;
- 6) sposób dochodzenia należności z tytułu pomocy pobranej nienależnie lub w nadmiernej wysokości albo wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez producentów rolnych;
- 7) sposób przekazywania Agencji dokumentów związanych z udzielaniem pomocy w przypadku spraw spornych z producentami rolnymi.

7. Do zawierania umów z podmiotami utylizacyjnymi przepisy § 10 ust. 7–9 stosuje się odpowiednio.

§ 13. 1. Agencja udziela pomocy finansowej na realizację innych zadań wynikających z polityki państwa w zakresie rolnictwa i rozwoju wsi, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, dla producentów rolnych, którym został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody co najmniej na 70% powierzchni upraw rolnych lub 70% powierzchni upraw w szklarniach i tunelach foliowych, spowodowane wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana do wysokości równowartości w złotych 15 000 euro ustalonej zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest udzielana zgodnie z przepisami:

- 1) rozporządzenia nr 1408/2013 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej albo
- 2) rozporządzenia nr 702/2014 oraz przepisami o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana, w drodze decyzji kierownika biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta rolnego, na wniosek tego producenta rolnego złożony na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381.

- 2) numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 3) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL) wnioskodawcy albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) wnioskodawcy, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego – numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się, w przypadku ubiegania się o pomoc udzielaną zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3:

- 1) pkt 1:
  - a) kopię protokołu oszacowania szkód, sporządzonego przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni upraw rolnych lub upraw w szklarniach lub w tunelach foliowych, na której wystąpiły szkody co najmniej na 70% powierzchni tych upraw,
  - b) oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy *de minimis* oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 2) pkt 2:
  - a) kopię protokołu oszacowania szkód sporządzonego przez komisję, o której mowa w § 5 ust. 5, zawierającego informacje o powierzchni upraw rolnych lub upraw w szklarniach lub w tunelach foliowych, na której wystąpiły szkody co najmniej na 70% powierzchni tych upraw,
  - b) informacje dotyczące wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

7. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1, ustala się jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku, o którym mowa w ust. 4, powierzchni upraw, na której wystąpiły szkody, oraz stawki pomocy, której wysokość będzie uzależniona od rodzaju uprawy.

8. Termin składania wniosków, o których mowa w ust. 4, oraz wysokość stawki pomocy, o której mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw rolnictwa ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, z tym że wysokość stawki ogłasza najpóźniej 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania wniosków o przyznanie pomocy.

9. Łączna wysokość pomocy udzielanej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie może przekroczyć łącznej wysokości pomocy, o której mowa w § 5 ust. 11.

10. W przypadku gdy łączna wysokość pomocy udzielanej zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, oraz pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów, wraz z odszkodowaniem z zakładu ubezpieczeń przekraczały kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11, pomocy udziela się w wysokości stanowiącej różnicę między kwotą obliczoną zgodnie z § 5 ust. 11 a wysokością pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów i otrzymanych odszkodowań.

11. Pomoc udzielana zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie przysługuje, jeżeli łączna kwota pomocy otrzymanej na podstawie odrębnych przepisów oraz otrzymanych odszkodowań przekracza kwotę, o której mowa w § 5 ust. 11.

12. Pomoc, o której mowa w ust. 1, pomniejsza się o 50%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych lub uprawach w szklarniach lub w tunelach foliowych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3.

§ 14. Do postępowań w sprawach przyznania pomocy finansowej:

- 1) producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności:
  - a) w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane przez ujemne skutki przezimowania w okresie zimowym 2011/2012,

- b) w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody spowodowane wystąpieniem powodzi, huraganu, gradu lub deszczu nawalnego w 2013 r.,
  - c) którzy w 2014 r. ponieśli szkody wyrządzone przez dziki w uprawach rolnych położonych na obszarach ochronnych lub obszarach objętych ograniczeniami, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem u dzików afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 420, z późn. zm.³⁾),
- 2) rolnikom, którzy w 2014 r. byli producentami owoców porzeczki czarnej, owoców wiśni, cebuli, kapusty lub jabłek,
  - 3) beneficjentom końcowym, o których mowa w art. 26 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.)

– wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia decyzją ostateczną albo zakończonych decyzją ostateczną wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, które zostały wznowione po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 15. 1. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2–4.

2. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy, spłaty rat kapitału kredytu bankowego w ramach umów kredytu bankowego zawartych do dnia 30 kwietnia 2007 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1996 r. w sprawie szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 16, poz. 82, z późn. zm.⁴⁾), w związku z wprowadzeniem ograniczeń handlowych:

- 1) spłata oprocentowania kredytu bankowego za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego;
- 2) po zakończeniu okresu zawieszenia, kredytobiorca zwraca zapłacone przez Agencję oprocentowanie na warunkach ustalonych w umowie kredytu bankowego.

3. W przypadku zawieszenia przez bank, na wniosek kredytobiorcy, spłaty rat kapitału kredytu bankowego, w związku z wprowadzeniem ograniczeń handlowych, w ramach umów kredytu bankowego zawartych:

- 1) od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 25 lutego 2009 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji (Dz. U. Nr 77, poz. 514, z późn. zm.⁵⁾),
- 2) od dnia 26 lutego 2009 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. na warunkach i zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.⁶⁾)

– spłata oprocentowania kredytu bankowego za kredytobiorcę jest dokonywana przez Agencję przez okres nie dłuższy niż 2 lata, licząc od dnia zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego.

4. Oprocentowanie zapłacone przez Agencję za kredytobiorcę, w okresie zawieszenia przez bank spłaty rat kapitału kredytu bankowego, o którym mowa w ust. 3, pomniejsza kwotę dopłat ustaloną w umowie kredytu bankowego.

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1205, 1394 i 1846.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 63, poz. 295 i Nr 127, poz. 596, z 1997 r. Nr 34, poz. 204 i Nr 145, poz. 972, z 1999 r. Nr 21, poz. 183, z 2000 r. Nr 44, poz. 500, Nr 46, poz. 532, Nr 55, poz. 655 i Nr 86, poz. 961, z 2001 r. Nr 41, poz. 466, Nr 73, poz. 765, Nr 83, poz. 896, Nr 86, poz. 949, Nr 89, poz. 975 i Nr 138, poz. 1548, z 2002 r. Nr 21, poz. 203, Nr 46, poz. 427 i 429, Nr 150, poz. 1242 i Nr 231, poz. 1939, z 2003 r. Nr 159, poz. 1539 i Nr 204, poz. 1980 oraz z 2004 r. Nr 95, poz. 935 i Nr 157, poz. 1642.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 250, poz. 1868 oraz z 2008 r. Nr 8, poz. 42 i Nr 107, poz. 680.

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 645 i Nr 95, poz. 793, z 2010 r. Nr 4, poz. 27, Nr 107, poz. 681 i 682 i Nr 208, poz. 1374, z 2012 r. poz. 408 i 988, z 2013 r. poz. 998 oraz z 2014 r. poz. 527, 1333, 1536, 1630 i 1904.

§ 16. 1. Wnioski:

- 1) o których mowa w § 10 ust. 7 pkt 3,
- 2) na realizację pomocy polegającej na dofinansowaniu kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania materiałów szczególnego ryzyka pochodzących od owiec, kóz i cieląt poddanych ubojowi w gospodarstwie rolnym

– dotyczące pomocy, która ma być udzielana na 2015 r., składa się w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Agencja zawiera umowy, o których mowa w § 10 ust. 2 i § 12 ust. 3, dotyczące pomocy, która ma być udzielana na 2015 r., w terminie 37 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 17. Dopłaty, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1 i § 5 ust. 1 pkt 1, oraz gwarancje lub poręczenia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 i § 5 ust. 1 pkt 2, mogą być udzielane dużym przedsiębiorstwom w rozumieniu art. 2 pkt 26 rozporządzenia nr 702/2014 w okresie obowiązywania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej polegającej na udzielaniu tych dopłat oraz gwarancji lub poręczeń.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121, z późn. zm.⁷⁾).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *E. Kopacz*

---

⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 645 i Nr 95, poz. 793, z 2010 r. Nr 4, poz. 27, Nr 107, poz. 681 i 682 i Nr 208, poz. 1374, z 2012 r. poz. 408 i 988, z 2013 r. poz. 998 oraz z 2014 r. poz. 527, 1333, 1536, 1630 i 1904.

Załącznik nr 1**WYKAZ DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE ROLNICTWA, PRZETWÓRSTWA PRODUKTÓW ROLNYCH,
PRZETWÓRSTWA RYB, SKORUPIAKÓW I MIĘCZAKÓW LUB W ZAKRESIE RYBACTWA ŚRÓDLĄDOWEGO
OBJĘTYCH POMOCĄ, O KTÓREJ MOWA W § 2 UST. 1 PKT 1-3 I 6 ROZPORZĄDZENIA****A. ROLNICTWO I RYBACTWO****I. UPRAWY ROLNE INNE NIŻ WIELOLETNIE**

1. Uprawa zbóż obejmuje uprawę zbóż, takich jak: pszenica, kukurydza, proso, sorgo, jęczmień, żyto, owies, pozostałe zboża, gdzie indziej niesklasyfikowane.
2. Uprawa roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona obejmuje:
  - 1) uprawę roślin strączkowych, takich jak: fasola, bób, ciecierzycza, soczewica, łubin, groch, pozostałe rośliny strączkowe;
  - 2) uprawę roślin oleistych na nasiona, takich jak: soja, siemię lniane, gorczyca, rzepak, słonecznik, pozostałe rośliny oleiste uprawiane na nasiona.
3. Uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych, w tym ziemniaków, o dużej zawartości skrobi i inuliny.
  - 1) Uprawa warzyw obejmuje:
    - a) uprawę warzyw kwiatostanowych, liściastych i łodygowych, takich jak: karczochy, szparagi, kapusta, kalafior i brokuły, sałata i cykoria, szpinak, pozostałe warzywa kwiatostanowe, liściaste i łodygowe,
    - b) uprawę warzyw owocowych, takich jak: ogórki, bakłażany, pomidory, papryka, pozostałe warzywa uprawiane na owoce,
    - c) uprawę warzyw korzeniowych, bulwiastych i cebulowych, takich jak: marchew, rzepa, czosnek, cebula, włączając szalotkę, por i pozostałe warzywa cebulowe, pozostałe warzywa korzeniowe i bulwiaste;
  - 2) Uprawa pozostałych warzyw oraz roślin korzeniowych i roślin bulwiastych obejmuje:

- a) uprawę grzybów,
  - b) uprawę buraków cukrowych,
  - c) uprawę kukurydzy cukrowej,
  - d) uprawę pozostałych warzyw,
  - e) produkcję nasion warzyw, z wyłączeniem nasion buraków pastewnych,
  - f) produkcję nasion buraka cukrowego.
4. Uprawa tytoniu.
  5. Uprawa roślin włóknistych obejmuje:
    - 1) uprawę lnu i konopi;
    - 2) roszenie roślin włóknistych przeprowadzane w warunkach naturalnych.
  6. Pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie obejmują:
    - 1) uprawę brukwi, buraków pastewnych, korzeni pastewnych, koniczyny, lucerny (alfalfa), esparcety, kukurydzy pastewnej i pozostałych traw innych niż rośliny wieloletnie, kapusty pastewnej i podobnych roślin pastewnych;
    - 2) uprawę gryki;
    - 3) produkcję nasion buraka pastewnego;
    - 4) produkcję nasion pozostałych roślin pastewnych;
    - 5) produkcję nasion kwiatów.

II. UPRAWA ROŚLIN WIELOLETNICH

1. Uprawa winogron obejmuje uprawę winogron na wino i winogron stołowych w winnicach.
2. Uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych obejmuje uprawę drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych:
  - 1) jabłoni;
  - 2) moreli;
  - 3) czereśni i wiśni;
  - 4) brzoskwiń i nektarynek;
  - 5) gruszy;
  - 6) pigwy;
  - 7) śliwy i tarniny;
  - 8) pozostałych drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych.

3. Uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów obejmuje:
  - 1) uprawę krzewów owocowych jagodowych: czarnej borówki, porzeczek, agrestu, malin, truskawek, pozostałych krzewów owocowych jagodowych;
  - 2) produkcję nasion owoców;
  - 3) uprawę orzechów jadalnych: orzechów laskowych, orzechów włoskich, pozostałych orzechów.
4. Uprawa roślin przyprawowych i aromatycznych oraz roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych obejmuje:
  - 1) uprawę roślin przyprawowych i aromatycznych: chmielu, kopru, majeranku, bylicy-estragonu, pozostałych roślin przyprawowych i aromatycznych;
  - 2) uprawę roślin wykorzystywanych do produkcji leków i wyrobów farmaceutycznych;
  - 3) uprawę roślin wykorzystywanych do wyrobu środków owadobójczych, grzybobójczych lub podobnych celów.
5. Uprawa pozostałych roślin wieloletnich obejmuje:
  - 1) uprawę wikliny;
  - 2) uprawę roślin energetycznych;
  - 3) trwałe użytki zielone.
6. Rozmnażanie roślin obejmuje produkcję roślinnych materiałów wegetatywnych, włączając sadzonki, odrosty i rozsady przeznaczone do bezpośredniego rozmnażania roślin lub gromadzenia szczepów roślinnych, do których zaszczepiany jest wybrany szczep, do ewentualnego obsadzania upraw, z wyłączeniem uprawy grzybni.

III. CHÓW I HODOWLA ZWIERZĄT

1. Chów i hodowla bydła mlecznego obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę bydła mlecznego;
  - 2) produkcję surowego mleka krowiego lub z bawołów.
2. Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę bydła i bawołów na mięso;
  - 2) produkcję nasienia bydlęcego.
3. Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę koni, osłów, mułów lub osłomułów;
  - 2) produkcję nasienia ogierów.
4. Chów i hodowla owiec i kóz obejmuje:
  - 1) chów i hodowlę owiec i kóz;

- 2) produkcję surowego mleka owczego i koziego;
  - 3) produkcję surowej wełny;
  - 4) produkcję nasienia kozłów i tryków.
5. Chów i hodowla świń obejmuje:
- 1) chów i hodowlę świń;
  - 2) produkcję nasienia knurów.
6. Chów i hodowla drobiu obejmuje:
- 1) chów i hodowlę ptactwa domowego z gatunków: „Gallus domesticus”, indyków, kaczek, gęsi i perliczek;
  - 2) produkcję jaj;
  - 3) działalność wylęgarni drobiu.
7. Chów i hodowla zwierząt innych niż wymienione w ust. 1–6, uznanych na podstawie odrębnych przepisów za zwierzęta gospodarskie.

IV. Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana).

V. Obróbka nasion dla celów rozmnażania roślin obejmuje suszenie, czyszczenie, sortowanie i przechowywanie nasion do momentu ich sprzedaży.

VI. Rybactwo śródlądowe obejmuje chów i hodowlę ryb słodkowodnych w stawach rybnych.

B. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE

I. PRODUKCJA ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH

1. Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu, obejmuje:
  - 1) czynności związane z ubojem zwierząt, obróbką poubojową i paczkowaniem mięsa z bydła, świń, jagniąt, owiec, królików;
  - 2) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w tuszach;
  - 3) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa w kawałkach;
  - 4) produkcję skór surowych i skór pochodzących z rzeźni, włączając zdejmowanie wełny ze skór owczych;
  - 5) wytapianie jadalnego smalcu i innych tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego;
  - 6) przetwarzanie odpadów zwierzęcych;
  - 7) produkcję wełny surowej poubojowej.

2. Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu obejmuje:
  - 1) czynności rzeźni związane z ubojem drobiu, obróbką poubojową i pakowaniem mięsa z drobiu;
  - 2) produkcję świeżego, schłodzonego lub zamrożonego mięsa z drobiu, porcjowanego;
  - 3) wytapianie jadalnych tłuszczów z drobiu;
  - 4) produkcję pierza i puchu.
3. Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego, obejmuje:
  - 1) produkcję mięsa suszonego, solonego lub wędzonego;
  - 2) produkcję wyrobów z mięsa: kielbas, wędlin, pasztetów, puddingów mięsnych, „andouillettes” (małe kielbaski wyrabiane z flaczków), saveloy (potrawa z mięsa, gotowana na parze, często w cieście).
4. Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków.
5. Przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków obejmuje:
  - 1) przetwarzanie i konserwowanie ziemniaków: produkcję gotowych mrożonych ziemniaków, produkcję ziemniaków purée w proszku, produkcję zakąsek ziemniaczanych, produkcję chrupiek ziemniaczanych (chipsów), produkcję mąki i mączki ziemniaczanej;
  - 2) przemysłowe obieranie ziemniaków.
6. Produkcja soków z owoców i warzyw obejmuje:
  - 1) produkcję soków z owoców i warzyw;
  - 2) produkcję koncentratów ze świeżych owoców i warzyw.
7. Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw obejmuje:
  - 1) produkcję żywności składającej się głównie z owoców lub warzyw, z wyłączeniem gotowych dań – mrożonych lub w puszkach;
  - 2) konserwowanie owoców, orzechów i warzyw poprzez zamrażanie, suszenie, zalewanie olejem lub octem, puszkowanie;
  - 3) wytwarzanie owocowych i warzywnych artykułów spożywczych;
  - 4) produkcję dżemów, marmolady i galaretek;
  - 5) prażenie orzechów;
  - 6) produkcję artykułów spożywczych z orzechów;
  - 7) kiszenie ogórków i kapusty w gospodarstwach rolnych prowadzących ich produkcję;
  - 8) produkcję łatwo psujących się gotowych potraw z owoców i warzyw, takich jak: sałatki, pakowane mieszanki sałatek, obrane lub pocięte warzywa, tofu (ser sojowy).

8. Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych obejmuje:
  - 1) produkcję nieczyszczonych olejów roślinnych: oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego, oleju gorczycowego;
  - 2) produkcję rafinowanych olejów roślinnych: z oleju słonecznikowego, oleju rzepakowego, oleju z siemienia lnianego.
9. Produkcja margaryny i podobnych tłuszczów jadalnych obejmuje:
  - 1) produkcję margaryny;
  - 2) produkcję past będących mieszaniną różnych tłuszczów jadalnych;
  - 3) produkcję jadalnych mieszanek tłuszczowych zapobiegających przywieraniu do form.
10. Przetwórstwo mleka i wyrób serów obejmuje:
  - 1) produkcję świeżego płynnego mleka, mleka sterylizowanego (włączając mleko pasteryzowane lub poddane działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)) oraz mleka homogenizowanego;
  - 2) produkcję napojów bezalkoholowych na bazie mleka;
  - 3) produkcję śmietany ze świeżego mleka: sterylizowanej (włączając śmietanę pasteryzowaną lub poddaną działaniu bardzo wysokich temperatur (tzw. UHT)), homogenizowanej;
  - 4) produkcję mleka odwodnionego lub zagęszczonego, słodzonego lub niesłodzonego;
  - 5) produkcję mleka lub śmietany w postaci stałej;
  - 6) produkcję masła;
  - 7) produkcję jogurtu i kefiru;
  - 8) produkcję serów i twarogów;
  - 9) produkcję serwatki;
  - 10) produkcję kazeiny i laktozy.
11. Wytwarzanie produktów przemiału zbóż obejmuje:
  - 1) przemiał zbóż: produkcję mąki, kasz, mączki i śruty pszennej; przemiał żyta, owsa, kukurydzy i innych zbóż;
  - 2) przemiał surowców warzywnych: produkcję mąki i mączki z suszonych nasion roślin strączkowych, korzeni lub bulw oraz z orzechów jadalnych;
  - 3) wytwarzanie zbożowej żywności śniadaniowej;
  - 4) wytwarzanie mąki wieloskładnikowej oraz mieszanek do wypieku chleba, ciast, herbatników i naleśników.

12. Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych obejmuje:
  - 1) wytwarzanie skrobi z ziemniaków, kukurydzy;
  - 2) mielenie kukurydzy metodą mokrą;
  - 3) wytwarzanie glukozy, syropu glukozowego, maltozy;
  - 4) wytwarzanie glutenu;
  - 5) wytwarzanie oleju kukurydzianego.
13. Produkcja cukru obejmuje produkcję i rafinację cukru z buraków cukrowych.
14. Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowanych, obejmuje produkcję wyrobów lub produktów z jaj, albuminę.
15. Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich obejmuje:
  - 1) produkcję gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, włączając produkcję mieszanek paszowych uzupełniających i dodatków paszowych;
  - 2) przygotowywanie pasz jednoskładnikowych;
  - 3) przetwarzanie odpadów poubojowych do produkcji pasz.
16. Produkcja cydru i pozostałych win owocowych obejmuje produkcję cydru i miodu pitnego.
17. Produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania obejmuje produkcję materiałów opałowych wykonywanych ze słomy lub z produktów pochodzących z upraw pozostałych roślin wieloletnich.

C. DZIAŁY SPECJALNE PRODUKCJI ROLNEJ

1. Uprawy w szklarniach ogrzewanych powyżej 25 m² powierzchni ogólnej.
2. Uprawy w szklarniach nieogrzewanych powyżej 25 m² powierzchni ogólnej.
3. Uprawy w tunelach foliowych ogrzewanych powyżej 50 m² powierzchni ogólnej.
4. Uprawy grzybów i ich grzybni powyżej 25 m² powierzchni uprawowej.
5. Drób rzeźny powyżej 100 sztuk oraz wylęgarnie drobiu obejmują:
  - 1) kurczęta;
  - 2) gęsi;
  - 3) kaczki;
  - 4) indyki.
6. Drób nieśny powyżej 80 sztuk obejmuje:
  - 1) kury nieśne (w stadzie reprodukcyjnym);

- 2) kury mięsne (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 3) gęsi (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 4) kaczki (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 5) indyki (w stadzie reprodukcyjnym);
  - 6) kury (produkcja jaj konsumpcyjnych).
7. Owady użytkowe obejmują:
- 1) jedwabniki i produkcję kokonów;
  - 2) pasieki powyżej 80 rodzin.
8. Zwierzęta futerkowe obejmują:
- 1) lisy i jenoty;
  - 2) norki;
  - 3) tchórze;
  - 4) szynszyle;
  - 5) nutrie powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego;
  - 6) króliki powyżej 50 sztuk samic stada podstawowego.
9. Hodowla i chów innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym obejmują:
- 1) krowy powyżej 5 sztuk;
  - 2) cielęta powyżej 10 sztuk;
  - 3) bydło rzeźne powyżej 10 sztuk (z wyjątkiem opasów);
  - 4) tuczniaki powyżej 50 sztuk;
  - 5) prosięta i warchlaki powyżej 50 sztuk;
  - 6) chów i hodowla owiec powyżej 10 sztuk;
  - 7) tucz owiec powyżej 15 sztuk;
  - 8) konie rzeźne;
  - 9) konie hodowlane.
10. Uprawy roślin in vitro.
11. Hodowla entomofagów.
12. Hodowla dżdżownic.

ZAKRES INWESTYCJI OBJĘTYCH POMOCĄ FINANSOWĄ PRZEZNACZONĄ NA REALIZACJĘ
INWESTYCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH, DZIAŁACH SPECJALNYCH PRODUKCJI ROLNEJ,
PRZETWÓRSTWIE PRODUKTÓW ROLNYCH, PRZETWÓRSTWIE RYB, SKORUPIAKÓW I MIĘCZAKÓW
ORAZ W RYBACTWIE ŚRÓDLĄDOWYM

CZĘŚĆ A. INWESTYCJE W GOSPODARSTWACH ROLNYCH LUB DZIAŁACH
SPECJALNYCH PRODUKCJI ROLNEJ

Inwestycje w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej obejmują:

- 1) budowę, przebudowę lub remont połączony z:
  - a) modernizacją budynków lub budowli, służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,
  - b) zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji;
- 2) zakup lub instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia, służących do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka; zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych;

- 3) zakup użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego zakup tych użytków rolnych nie był objęty pomocą ze środków publicznych;
- 4) zakup budynków lub budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie kredytu bankowego zakup tych budynków lub budowli nie był objęty pomocą środków publicznych;
- 5) zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych;
- 6) wyposażanie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty grodzenia lub budowy wiat;
- 7) budowę ujęć wody, zakup i instalację urządzeń do uzdatniania, rozprowadzania lub magazynowania wody lub nawodnień ciśnieniowych;
- 8) zakup lub budowę budynków lub budowli lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących ochronie środowiska lub poprawie warunków utrzymania zwierząt, w tym służących do składowania, oczyszczania lub separowania odchodów zwierzęcych lub odpadów, mycia lub czyszczenia sprzętu do produkcji rolnej;
- 9) zakup i instalację lub budowę innych niż wymienione w pkt 7 i 8 elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej lub utwardzanie placów manewrowych;
- 10) zakup komputerów i oprogramowań służących ułatwieniu prowadzonej działalności rolniczej, w tym programów księgowych;
- 11) koszty ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
  - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
  - b) opłaty za patenty lub licencje,
  - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;
- 12) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1 i 2 oraz 5–9, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

CZĘŚĆ B. INWESTYCJE W PRZETWÓRSTWIE PRODUKTÓW ROLNYCH

Inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych obejmują:

- 1) budowę lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli, służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;
- 2)* zakup lub zakup i instalację maszyn lub urządzeń służących do:
  - a) magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwo żywności,
  - b) przetwarzania produktów rolnych,
  - c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;
- 3)* zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- 4)* zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- 5)* zakup środków transportu niezbędnych dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania;
- 6)* zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;
- 7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;
- 8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, których wysokość nie przekracza 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
  - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
  - b) opłaty za patenty lub licencje,
  - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;
- 9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

CZEŚĆ C. INWESTYCJE W PRZETWÓRSTWIE RYB, SKORUPIAKÓW I MIĘCZAKÓW

Inwestycje w przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków obejmują:

- 1) budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub budowli, służących do przetwórstwa i magazynowania ryb, skorupiaków i mięczaków, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;
- 2)* zakup lub zakup i instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia do:
  - a) magazynowania lub przygotowania ryb, skorupiaków i mięczaków do przetwarzania, zapewniających utrzymanie jakości i bezpieczeństwa żywności,
  - b) przetwarzania ryb, skorupiaków i mięczaków,
  - c) magazynowania produktów lub półproduktów oraz ich przygotowania do sprzedaży;
- 3)* zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub do magazynowania;
- 4)* zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- 5)* zakup środków transportu niezbędnych do sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania;
- 6)* zakup specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt;
- 7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;
- 8) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
  - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
  - b) opłaty za patenty lub licencje,
  - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;
- 9) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–3, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

CZEŚĆ D. INWESTYCJE W RYBACTWIE ŚRÓDLĄDOWYM

Inwestycje w rybactwie śródlądowym obejmują:

- 1)* budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybołówstwa śródlądowego, związanych z poprawą bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także związanych z ochroną środowiska, w tym:
  - a) zakup, budowę lub modernizację wyposażenia niezbędnego do odłowu ryb,
  - b) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych urządzeń lub maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
  - c) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania oraz do sterowania działaniami rybołówstwa śródlądowego,
  - d) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością;
- 2)* budowę, rozbudowę, wyposażenie i modernizację instalacji produkcyjnych, obiektów stawowych, a także budynków lub budowli, służących do produkcji w zakresie rybactwa, w tym:
  - a) zakup lub zakup i instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji,
  - b) zakup urządzeń lub maszyn niezbędnych dla prawidłowego utrzymania obiektów i prowadzenia produkcji,
  - c) zakup ciągników rolniczych oraz specjalistycznych maszyn zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt,
  - d) zakup komputerów i oprogramowań służących do zarządzania gospodarstwem oraz do sterowania procesem produkcji,
  - e) zakup sprzętu mającego na celu ochronę przed drapieżnikami obiektów przeznaczonych do chowu lub hodowli,
  - f) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością, w szczególności mających na celu poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów, zdrowia ludzi lub zwierząt, związanych z ochroną środowiska, a także wspieranie tradycyjnych form chowu lub hodowli ryb;
- 3)* zakup lub modernizację łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb;
- 4)* budowę, modernizację lub zakup instalacji lub urządzeń ograniczających negatywny wpływ na środowisko lub wpływających na poprawę środowiska;

- 5) koszty ogólne bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu bankowego, obejmujące:
  - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
  - b) opłaty za patenty lub licencje,
  - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego;
- 6) koszty transportu materiałów do miejsca realizacji inwestycji, o których mowa w pkt 1–4, do wysokości 2% wartości tych inwestycji.

Objaśnienia:

- * Zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie były nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.

WYKAZ KIERUNKÓW STUDIÓW WYŻSZYCH I ZAWODÓW W ZAKRESIE ROLNICTWA
ORAZ RODZAJE DOKUMENTÓW POTWIERDZAJĄCYCH POSIADANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

1. Kierunkami studiów wyższych, których ukończenie uznaje się za posiadanie wykształcenia wyższego rolniczego w rozumieniu rozporządzenia są: kierunek weterynaria oraz kierunki studiów związane z kształceniem w zakresie:

- 1) rolnictwa;
- 2) ogrodnictwa;
- 3) techniki rolniczej i leśnej;
- 4) zootechniki.

W przypadku ukończenia studiów wyższych na kierunku innym niż wyżej wymienione, za kwalifikacje zawodowe przydatne do prowadzenia działalności rolniczej uznaje się kierunki studiów, których program obejmował zajęcia lub grupy zajęć umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie rolnictwa w wymiarze 120 godzin lub pozwalające na uzyskanie co najmniej 12 punktów ECTS.

2. Wykaz zawodów na poziomie kwalifikacji technika:

- 1) technik rolnik;
- 2) technik ogrodnik;
- 3) technik architektury krajobrazu;
- 4) technik hodowca;
- 5) technik hodowca koni;
- 6) technik pszczelarz;
- 7) technik rybactwa śródlądowego – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb;
- 8) technik weterynarii – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla zwierząt;
- 9) technik agrobiznesu;
- 10) technik mechanizacji rolnictwa;
- 11) technik turystyki wiejskiej.

3. Wykaz zawodów na poziomie kwalifikacji zasadniczych:
  - 1) rolnik;
  - 2) ogrodnik;
  - 3) pszczelarz;
  - 4) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
  - 5) rybak śródlądowy – w przypadku gdy w gospodarstwie są prowadzone chów lub hodowla ryb.
4. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem uznaje się studia, których program obejmuje co najmniej jedno z następujących zagadnień:
  - 1) ekonomika rolnictwa;
  - 2) organizacja lub technologia produkcji rolniczej;
  - 3) marketing artykułów rolnych;
  - 4) rachunkowość rolnicza;
  - 5) agrobiznes.
5. Dokumentem potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie jest:
  - 1) wykształcenie wyższe, o którym mowa w ust. 1, potwierdza:
    - a) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku weterynaria lub kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1–4,
    - b) dyplom ukończenia studiów wyższych wraz z suplementem do dyplomu, a w przypadku braku suplementu, wypisem z przebiegu studiów, potwierdzonym przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, prowadzącej dany kierunek studiów, w przypadku ukończenia studiów na innym kierunku przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej;
  - 2) w zawodzie wymienionym w ust. 2 świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem zawodowym albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe;
  - 3) w zawodzie wymienionym w ust. 3:
    - a) świadectwo ukończenia szkoły z uzyskanym tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom ukończenia szkoły z tytułem wykwalifikowanego robotnika albo dyplom uzyskania tytułu zawodowego lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe,

- b) świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie wymienionym w ust. 3, odpowiednio:
- rolnik – kwalifikacja R.3. Prowadzenie produkcji rolniczej,
  - ogrodnik – kwalifikacja R.5. Zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych,
  - pszczelarz – kwalifikacja R.4. Prowadzenie produkcji pszczelarskiej,
  - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych – łącznie kwalifikacje M.1. Użytkowanie pojazdów, maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w rolnictwie i M.2. Obsługa techniczna oraz naprawa pojazdów, maszyn i urządzeń stosowanych w rolnictwie,
- c) świadectwo z tytułem wykwalifikowanego robotnika lub dyplom z tytułem mistrza, uzyskane w systemie pozaszkolnym.
6. Dokumentem potwierdzającym ukończenie studiów podyplomowych jest świadectwo ich ukończenia.
7. Dokumentem potwierdzającym posiadanie wykształcenia:
- 1) wyższego – jest dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku innym niż wymieniony w ust. 1;
  - 2) średniego – jest świadectwo ukończenia szkoły umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości;
  - 3) zasadniczego zawodowego – jest świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły zasadniczej lub innej szkoły równorzędnej, prowadzących kształcenie zawodowe albo zaświadczenie wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną o zdaniu egzaminu eksternistycznego z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla zasadniczej szkoły zawodowej oraz świadectwa potwierdzające wszystkie kwalifikacje wyodrębnione w zawodach innych niż wymienione w ust. 3 lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach innych niż wymienione w ust. 3;
  - 4) podstawowego – jest świadectwo ukończenia szkoły podstawowej;
  - 5) gimnazjalnego – jest świadectwo ukończenia gimnazjum.